

Rapport over ophold på DIA i perioden 3/5-30/6 2022

Søren Handberg, lektor, Institutt for Arkeologi, Konservering og Historie, Oslo Universitet

Jeg havde et ophold i Herefondos værelse 2 for egen betaling i maj og juni måned, og nedenfor rapporterer jeg kort over mine aktiviteter i forbindelse med opholdet på DIA.

Aktiviteter kan hovedsageligt inddeles i to forskellige emner: forskningsarbejde og praktiske forberedelser til første udgravningskampagne i projektet *Re-investigating Kalydon's Laphrion Hill*. Herunder samler jeg beretningen under disse to overskrifter.

Forskningsarbejder

Forud for mit ophold deltog jeg i konferencen til ære for Søren Dietz d. 26.-27. april på DIA med et foredrag med titlen *Kalydon inside the Walls. Re-addressing the Urban Layout, Population Size, and Social History of the City*. Foredraget evaluerede resultaterne af Dietz' udgravninger i Kalydon for 20 år siden set i lyset af senere historisk forskning indenfor antik demografi. Senere under mit ophold på instituttet arbejdede jeg på at omskrive foredraget til et bidrag til konferenceberetningen.

Under opholdet forberedte jeg mig også på et debatmøde, som blev afholdt på Det Norske Institutt i Athen. Emnet for debatmødet var *The Consumption of Hellenistic Ceramics amid Local and Global Identities* og var det første møde i et nyt initiativ fra instituttet med det formål at knytte tættere bånd mellem Norge og Grækenland. Formatet på mødet var en debat over emnet mellem undertegnede og dr. Alexandros Laftsidis. Debatten blev optaget på video og er tilgængelig på Instituttets YouTube kanal her: <https://www.youtube.com/watch?v=mOjfdWy41Xk>

Mit ophold på DIA foranlediget ligeledes et andet væsentligt forskningsarbejde på Det Arkæologiske Museum i Agrinio i perioden 3.-6. juni (fig. 1). Arbejdet foregik i samarbejde med dr. Troels Myrup Kristensen

Figur 1. Arbejde på det arkæologiske museum i Agrinio

og dr. Stine Birk Kristensen fra Aarhus Universitet og var en del af forskningsprojektet *Gods, Heroes and Pixels: Re-Examining the Sculptures from the Heroon of Kalydon*. Projektets mål er en total gennemgang af Heroon komplekset i Kalydon og dets skulpturelle udsmykning. Komplekset blev udgravet i 1926, men vores nye undersøgelser har allerede påvist at mange af de gamle fortolkninger kan revideres, blandt andet kan vi stille spørgsmål med bygningens datering og skulpturopstilling. Under opholdet på DIA arbejde jeg på mit bidrag til en fælles artikel til PoDIA, som skal præsentere projektets foreløbige resultater.

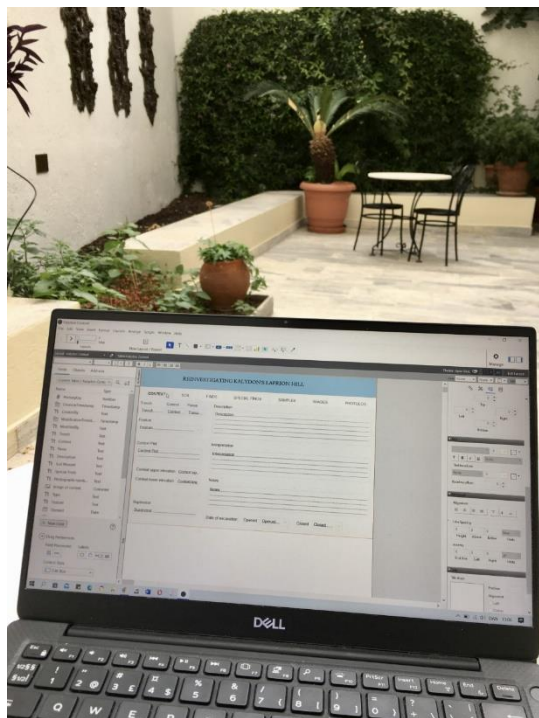
Forberedelse til feltarbejde i Kalydon

Et andet væsentligt formål med mit ophold var at forberede den første udgravningskampagne af DIAs nye 5-årige forskningsprojekt *Re-investigating Kalydon's Laphrion Hill* i Kalydon, som foregik i perioden 25. juni til 29. juli.

Jeg havde mulighed for at mødes med projektets græske arkitekter og geoarkæolog for at forberede og koordinere feltprojektets *workflow*. En vigtig del af forberedelserne handlede om at udarbejde en hensigtsmæssig strategi for indsamling af digitale data under udgravningerne. Arkitekterne er ansvarlige for

at producere digitale 3D modeller af udgravningerne ved hjælp af laserscanninger og dronefotografier. Samtaler med projektets geoarkæolog, dr. Myrsini Gourma, handlede om at udarbejde en langsigtet plan for prøvetagning af jordlag til *soil micromorphology* og phytolith prøver (silica fra organisk materiale). I Athen havde jeg også anledning til at mødes med dr. Andreas Germanos Karydas, som er forskningsleder på *Institute of Nuclear and Particle Physics of the National Center for Scientific Research "Demokritos"* og leder af deres XRF Laboratorie. Resultatet blev etableringen af et fremtidigt forsknings samarbejde om kemiske karakterisering af keramik fra Kalydon. Dette arbejde, som skulle have startet i juli måned 2022 mens udgravningerne var i gang, måtte desværre aflyses pga. pilotstrejken i SAS.¹ Desuden havde jeg også mulighed for at mødes med græsk topograf for at afklare adskillige spørgsmål vedr. topografiske opmålinger i udgravningen. Sidst men ikke mindst mødtes jeg også, i forbindelse med mit ophold i Agrinio, eforen dr. Olympia Vikatou i Mesolonghi for at diskutere sommerens udgravningen og samarbejde.

Formålet med opholdet på DIA var også at færdiggøre en lang række af praktiske opgaver i forbindelse med forberedelsen af feltarbejdet. Blandt andet købte jeg en del udstyr til projektet såsom kamera, harddrives, graveudstyr, tablets, knæpuder m.m. En større opgave var også at købe forsikringer til alle de studerende (29 personer), som skulle deltage i udgravningerne. Udgravningerne i Kalydon fungerede i år som seminarudgravning for samtlige førsteårsstuderende fra Klassisk Arkæologi på Københavns Universitet, og i den forbindelse afholdte jeg også et digitalt foredrag om Kalydon og sommerens arbejde for de studerende.

Figur 2. Arbejde med at udvikle det digitale registreringssystem.

En vigtig målsætning med det nye feltprojekt i Kalydon er at udvikle en strategi for en fuldstændig digital registrering i felten i modsætning til tidligere håndskreven registrering i notesbøger. Under mit ophold brugte jeg derfor lang tid på at undersøge eksisterende løsninger og software. Det viste sig at der ikke eksisterer brugbare løsninger, og jeg måtte derfor udvikle en individuel løsning for projektet. Til formålet udarbejdede jeg en relationsdatabase i databaseprogrammet FileMaker Pro. Databasen kunne derefter eksporteres til Claris' FileMaker Go applikationen på en tablet, som kan bruges til registrering i felten (fig. 2). Vi brugte systemet i løbet af udgravningen i juli måned, og det viste sig at systemet fungerede problemfrit. Den helt store gevinst ved en digital registrering er at data er søgbar og kan sorteres umiddelbart efter div. kriterier. Dette vil være en stor hjælp i arbejdet med at publicere resultaterne.

Mit ophold på DIA var utrolig vigtig for at sikre en god start af det nye feltprojekt i Kalydon, og jeg er DIAs bestyrelse og ledelse taknemmelig for at have bevilget opholdet.

Mvh
Søren Handberg

¹ Det var ikke muligt på kort tid at skaffe nye toldpapirer til instrumenterne, som måtte flyves ind fra Oslo.